

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رُسُلًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَ
يُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْحِكْمَةَ وَ يُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ
تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

«بقره، آیه ۱۲۹»

4889

۱۰۰۰

۲۵۹

تقدیر:

به امیرمؤمنان علی (علیه السلام)

کسی که گفتارش میزان شناخت حق و باطل بود و جز به عدالت حکمی
از حضرتش صادر نگشت. از سراسر وجود او دانش و علم می ریخت و
تمامی نواحی هویت و ماهیتش گویای حکمت بود. از دنیا و شکوهش
وحشت داشت و با تاریکی شب آنسی عجیب برقرار می کرد اشکش به
خاطر ترس از عظمت حق فراوان بود.
در خانه خدا متولد و در خانه خدا بهید گشت.

مسراج بندگی

درنامہ آشنائی با مہاروف دین

(عقاید، احکام، اخلاق)

اکبر سعیدی نژاد

فهرست مطالب

۱۹ پیشگفتار

۲۳ مقدمه

بخش اول: آئین اسلام

۲۸ فصل اول: عقاید (اصول دین)

۲۹ ۱- توحید

۳۰ ۲- عدل

۳۲ ۳- نبوت

۳۴ ۴- امامت

۳۶ ۵- معاد

۳۸ احکام (فروع دین)

۳۹ اخلاق

۴۱ نقش اخلاق در گرایش به لذات برتر

۴۲ فصل دوم: قرآن شناسی

۴۴ قرآن شناسی

۴۶	 دانستنی‌های قرآنی
۴۸	 اقسام آیات
۴۹	 برخی از آیات معروف قرآن
۵۰	 قرآن جامع فواید
۵۱	 احترام به قرآن
۵۳	 استعاذه پیش از قرائت
۵۴	 گفتن (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) در ابتدای تلاوت
۵۴	 ترتیل خواندن قرآن
۵۵	 تلاوت قرآن از روی مصحف
۵۶	 تلاوت قرآن در خانه
۵۸	 استماع قرآن
۵۹	 تعلیم و تعلم قرآن
۵۹	 تدبیر در قرآن
۶۰	 انس با قرآن
۶۲	 عمل به قرآن
۶۴	 احکام قرآنی

بخش دوم: احکام

فصل اوّل	۷۳
تقلید	۷۳
راههای شناخت احکام	۷۵
۱- جتهاد	۷۵
۲- احتیاط	۷۵
۳- تقلید	۷۶
اقسام تقلید	۷۷
اعمال بدون تقلید	۷۸
شرایط مرجع تقلید	۷۸
عادل باشد	۷۹
مجتهد باشد	۸۰
بنابر احتیاط واجب، اعلم باشد	۸۱
چند نکته در ارتباط با شرایط مرجع تقلید	۸۱
تبعیض در تقلید	۸۲
راههای شناخت مجتهد جامع الشرائط	۸۳
راههای به دست آوردن فتوای مجتهد:	۸۴

۸۵ احکام عدول

۸۵ مواردی که عدول به غیر اعلم جایز است:

۸۵ مواردی که عدول جایز نیست:

۸۷ جاهل از یک نظر بر دو قسم است:

۸۹ فصل دوم

۸۹ طهارت

۹۰ مطهرات

۹۱ ۱- آب

۹۱ آب مضاف (آب ناخالص و عصاره‌ای)

۹۱ الف: معنای آب مضاف

۹۲ ب: احکام آب مضاف

۹۲ آب مطلق (آب خالص)

۹۲ الف: معنای آب مطلق

۹۳ ب: اقسام آب مطلق

۹۴ ج: احکام آب مطلق

۹۴ د: احکام اقسام آب‌های مطلق

۹۴ ۱- آب باران

۹۵ ۲- آب کروی جاری

۹۵ ۳- آب قلیل

۹۶..... احکام شک در آب

۹۷..... ۲- زمین

۹۷..... ۳- آفتاب

۹۸..... ۴- استحاله

۹۸..... ۵- انتقال

۹۹..... ۶- بر طرف شدن عین نجاست

۹۹..... ۷- غایب شدن مسلمان

۹۹..... راههای ثابت شدن طهارت

۱۰۰..... اصل طهارت

۱۰۰..... معنای اصل طهارت:

۱۰۱..... نجاسات

۱۰۴..... معنای وضو:

۱۰۴..... کیفیت وضو:

۱۰۵..... شستن صورت و دست ها

۱۰۶..... مسح سر و پاها

۱۱۲..... شرایط وضو

- ۱ - نیت ۱۱۴
- ۲ - استعمال آب برای او مانعی نداشته باشد ۱۱۴
- ۳ - آب وضو مطلق باشد ۱۱۴
- ۴ - آب وضو پاک باشد ۱۱۵
- ۵ - آب وضو مباح باشد ۱۱۵
- ۶ - اعضای وضو پاک باشد ۱۱۶
- ۷ - در اعضای وضو مانعی از رسیدن آب نباشد ۱۱۷
- ۸ - ترتیب ۱۱۹
- ۹ - موالات ۱۱۹
- ۱۰ - مباشرت ۱۱۹
- ۱۱ - وقت برای وضو و نماز کافی باشد ۱۲۰
- الف: معنای وضوی ارتماسی ۱۲۳
- ب: احکام وضوی ارتماسی ۱۲۳
- وضوی جبیره ای ۱۲۴
- الف: معنای وضوی جبیره ای ۱۲۴
- ب: احکام وضوی جبیره ای ۱۲۴
- مبطلات وضو ۱۲۵
- احکام وضو ۱۲۶
- شک در وضو ۱۲۷

۱۳۱	معنای غسل
۱۳۱	اقسام غسل
۱۳۲	کیفیت غسل
۱۳۲	غسل راه دو گونه می شود انجام داد:
۱۳۳	کسی که بعد از غسل بفهمد به قسمتی از بدنش آب نرسیده است:
۱۳۴	غسل جبیره ای
۱۳۴	شرایط غسل
۱۳۵	احکام غسل
۱۳۶	شک در انجام غسل
۱۳۸	تیمم
۱۴۱	چیزهایی که تیمم بر آن صحیح است
۱۴۲	کیفیت تیمم
۱۴۳	تیمم جبیره ای
۱۴۴	شرایط تیمم
۱۴۶	احکام تیمم
۱۵۰	فصل سوم
۱۵۰	نماز

۱۵۱ اقسام نمازها

۱۵۱ ۱- نمازهای واجب

۱۵۲ ۲- نمازهای مستحب

۱۵۲ نوافل یومیّه

۱۵۶ لباس نمازگزار

۱۵۶ مقدار پوشیدن در نماز

۱۵۶ شرایط لباس نمازگزار

۱۵۶ ۱- پاک باشد

۱۵۸ ۲- غصبی نباشد

۱۵۹ ۳- از اجزای مردار نباشد

۱۶۰ ۴- از حیوان حرام گوشت نباشد

۱۶۱ ۵- طلا بافت نباشد

۱۶۲ ۶- از ابریشم خالص نباشد

۱۶۳ مواردی که لازم نیست بدن یا لباس نمازگزار پاک باشد

۱۶۵ شرایط خون کمتر از درهم:

۱۶۸ شرایط مکان نمازگزار

۱۶۹ ۱- مباح باشد

۱۶۹ ۲- بی حرکت باشد

۳- از جاهایی نباشد که توقف در آن حرام است ۱۷۱

۴- جلوتر از قبر پیغمبر ﷺ و امام علی (علیه السلام) نیستند ۱۷۱

۵- محل سجده ی نمازگزار پاک باشد ۱۷۱

۶- موجب نجاست لباس و بدن نمازگزار نشود ۱۷۱

۷- میان زن و مرد در حال نماز بنا بر احتیاط واجب حداقل یک وجب فاصله

باشد ۱۷۲

۸- مسطح باشد ۱۷۲

واجبات نماز: ۱۷۴

ارکان نماز: ۱۷۵

اذان و اقامه ۱۷۵

اذان: ۱۷۶

نیت ۱۷۷

معنای نیت و حکم آن ۱۷۷

واجبات تکبیره الاحرام ۱۷۹

رکوع نماز ۱۸۳

سجده ی نماز ۱۸۳

۱۸۴..... سجده‌ی دوّم نماز.....

۱۸۵..... رکعت دوّم نماز.....

۱۸۵..... قنوت نماز.....

۱۸۶..... تشهد نماز.....

۱۸۶..... سلام نماز.....

۱۸۷..... رکعت سوّم نماز.....

۱۸۸..... رکعت چهارم نماز.....

۱۸۸..... خلاصه نماز.....

بخش سوم اخلاق و آداب

۱۹۲..... پیوند باخویشاوندان.....

۱۹۳..... اهمیت صله رحم.....

۱۹۵..... آثار صله رحم.....

۱۹۶..... مصادیق و شیوه‌های صله رحم.....

۱۹۸..... مرز صله رحم.....

۲۰۰..... مراتب خویشاوندی (اولویت در صله رحم).....

۲۰۱..... موارد صله رحم.....

۲۰۱..... نیکی به پدر و مادر

۲۰۴..... آثار نیکی به پدر و مادر

۲۰۵..... اولاد حق مادر

۲۰۵..... فزونی نیکی به مادر

۲۰۷..... پدر

۲۰۷..... پدر، ریشه نعمت ها

۲۰۹..... استمرار نیکی به پدر

۲۰۹..... قطع پیوند با والدین

۲۱۲..... دعا برای پدر و مادر

۲۱۵..... فصل دوم

۲۱۵..... آداب و فضیلت سلام کردن

۲۲۱..... فصل سوم

۲۲۱..... آداب خوردن و نوشیدن

۲۲۲..... نیت الهی داشته باشد

۲۲۵..... آنچه می خورد حلال باشد

- ۲۲۷..... دراول غذا «بسم الله الرحمن الرحيم» ودر پایان «الحمد لله» بگوید
- ۲۲۷..... وضو گرفتن یا شستن دست ها، پیش از غذا
- ۲۲۸..... آثار شستن دست ها و وضو گرفتن:
- ۲۲۹..... با غذا سیزی میل کند
- ۲۳۰..... پرخوری نکند
- ۲۳۰..... برخی دیگر از مواردی که در خوردن و آشامیدن باید رعایت گردد
- ۲۳۱..... مکروهات خوردن
- ۲۳۲..... درنوشیدن آب رعایت این امور سزاوار است
- ۲۳۴..... فصل چهارم
- ۲۳۵..... آداب خوابیدن
- ۲۳۶..... مکان خواب
- ۲۳۶..... وقت خواب
- ۲۳۷..... رعایت زمان خواب
- ۲۳۷..... میانه روی در خواب
- ۲۳۸..... خواب پریشان
- ۲۳۹..... برخی دیگر از آداب خواب

فصل پنجم ۲۴۱

نظافت و بهداشت ۲۴۱

شست و شوی تن ۲۴۱

بهداشت دهان و دندان ۲۴۲

شیوه‌های مسواک زدن ۲۴۲

آثار مسواک زدن ۲۴۳

پاداش مسواک زدن ۲۴۳

چیدن ناخن ۲۴۴

بهداشت و نظافت در روز جمعه ۲۴۴

فصل ششم ۲۴۸

امانت داری ۲۴۸

آثار فردی امانت داری ۲۵۱

فهرست منابع ۲۵۱

فعالیت های تربیتی از جمله فعالیت های اساسی هستند که در حیات فردی و جمعیتی انسان، تأثیری انکارناپذیر دارد. ازاین رو تربیت دینی یکی از مقوله های مهم حکومت اسلامی در سطح جامعه بویژه مدارس است. اما بعضیاً به گونه ای افراد مختلف و متولیان تربیتی، به دلیل در اختیار داشتن تعریف و ملاک صحیحی از این مقوله، بحث ها و مفاهیم گوناگون و نامتجانس تربیتی را تحت عنوان مباحث «مبتلا به» دانش آموزان در مدارس مطرح می کنند و در مواردی نه اینکه موجب رشد و تربیت آن ها نمی شود، بلکه با ایجاد شبهه مسیر تربیت نیز عوض می گردد. لذا برای سر و سامان دادن به بحث های پراکنده، در خصوص نیاز تربیتی دانش آموزان و به

کارگیری اصول در تعیین اهداف، روش ها، و در نهایت با ارزشیابی از فرایند تربیت، به منظور رسیدن به غایت مطلوب ارائه محتوایی کارشناسی شده لازم و ضروری است.

اکنون این نوشتار در صدد ارائه مباحث مورد نیاز دوره های سنی مختلف دانش آموزان می باشد. به نحوی که متولیان تربیتی بتوانند با استفاده از محتوای پیش در و بهره گیری از تجربیات تبلیغی، آموزشی و کلاس دزی های گذشته، مطالب مورد نیاز را به صورت جذاب و کاربردی، با لحاظ کردن سن و جنس، به متربیان انتقال دهند.

حال می طلبید با توکل برخداوند و اجتناب از ائمه معصومین (علیهم السلام) به جهت تأثیر نهادن بر روح و قلب پاک نوجوانان و جوانان از هیچ کوششی فروگذار نگردد.